

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2011

aruandeaasta lõpp: 31.12.2011

sihtasutuse nimi: sihtasutus Eesti Koostöö Kogu

registrikood: 90007081

tänava nimi ja

maja number: Roheline aas 5

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10150

telefon: +372 6938330

faks: +372 6938331

e-posti address: info@kogu.ee

veebilehe address: www.kogu.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Bilanss	10
Tulemiaruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Netovara muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Raha	15
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	15
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	16
Lisa 5 Ettemaksed	16
Lisa 6 Materiaalne põhivara	17
Lisa 7 Kasutusrent	17
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	18
Lisa 9 Võlad töövõtjatele	18
Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	18
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	19
Lisa 12 Muud tulud	19
Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	19
Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 15 Tööjõukulud	20
Lisa 16 Seotud osapooled	20

Tegevusaruanne

Sihtasutus Eesti Koostöö Kogu on astutatud Vabariigi Presidendi otsusega 25. oktoobril 2007. **Eesti Koostöö Kogu** (EKK, www.kogu.ee) on Eesti pikaajalisest arengust huvitatud valitsusväliste organisatsioonide koostöövõrgustik, mille sihiks on osaliste seisukohtade teadvustamine, kooskõlastamine ning selle alusel hinnangute ja ettepanekute kujundamine riigi tuleviku võtmeküsimustes. 2008. aasta veebruaris võeti esmakordselt vastu vastav programmdokument – Harta 2008. Edaspidi iga kolme aasta tagant uuendatav Harta 2008 keskendus Eesti arengu neljale võtmevaldkonnale – rahvastikule ja rahvatervisele, haridusele, tööjõule ning rahvustevahelistele suhetele. Nende põhjal sõnastavad Harta osalised konkreetsed Harta Ettepanekud vastava valdkonna arengu eest vastutavatele esindusdemokraatia institutsioonidele ja avalikkusele. Harta protsessiga on 2011. aasta veebruariks ühinenud 75 organisatsiooni. EKK ja Harta protsess ei konkureeri ühegi teise kodanikualgatusega, vaid kutsub neid koostööle. EKK tegevuse eesmärgteks väljunditeks on Harta Ettepanekud ja Eesti Inimarengu Aruanne, mis vaatab Eesti arengut rahvusvahelises võrdluspildis.

Juba 2010. aasta sügisel algas Koostöö Kogu uue programmdokumendi - Harta 2011 ettevalmistamine, mis võeti vastu aprillis, 2011 vt ka (www.kogu.ee/harta/harta-2011-3/).

Eesti Koostöö Kogu Harta 2011

Iseseisvuse taastamisele järgnenud kahekümne aasta jooksul on Eesti jõudnud imetlusväärse kiirusega maailma arenenud riikide hulka. Tänu mitmekülgsele lõimumisele ÜRO, Euroopa Liidu, NATO, OECD, Schengeni lepingu jt institutsioonidega võib Eesti esimest korda oma ajaloos loota püsivaks arenguks vajalikele julgeolekutagatistele. Eesti naasmine Euroopasse tähendas stabiilselt arenenud riikide majandusliku ja poliitilise praktika kiiret juurutamist ning kohanemist väliste nõuete ja üleilmastumisega kaasnenud tingimustega. See on märgatavalt suurendanud Eesti inimeste liikuvust ning iga üksiku inimese vastutust oma käekäigu eest praegu ja tulevikus. Teisalt, nagu osutavad Eesti Inimarengu Aruanded ja eri valdkondade raportid, on see tekitanud ühiskonna kestlikkuse seisukohast kaheldavaid veelahkmeid eri ühiskonnakihtide ja huvirühmade vahel ning lisanud otsustesse heitlikkust ja tasakaalustamatust. Et mitte takerduda majanduskesksusesse ja lihtsustatult mõistetud kiirenduse-käsitlusse, peab Eesti tegema järgmise sammu: tõstma esiplaanile meie inimeste elukvaliteedi koos ühiskonna tugevuse, kestlikkusega ning sellele vastava väärtusarendusega.

Eesti Koostöö Kogust, kes koondab üle 70 organisatsiooni ja vabaühenduse, on saanud arvestatav erakondadeväline platvorm eri arusaamade ja neid esindavate poolte kokkuvõimiseks. Ühiskonna ja riigi olukorra seireks ning arengusuundade kavandamiseks kaasatakse mis tahes valdkonna parimaid asjatundjaid. Konverentsidel, ümarlaudades ja mõttekodades kujunenud seisukohtadest lähtudes on tehtud otsustuskogudele ja riigivõimule läbikaalutud ettepanekuid mitmete probleemide lahendamiseks, mis seisavad Eesti ees. Ühtlasi on jälgitud ettepanekute edasist käekäiku. Kõige selle taga on veendumus, et kodanikuühiskonnale iseloomulik laia avalikkuse osavõtt arutlust riigiasjade üle on ainus viis, kuidas säilitada demokraatlik elukorraldus, milles osaduslikul suhtel on sama suur tähendus kui esindatusel.

Eesti Koostöö Kogu kutsub Harta osalisi ja kõiki kaasamõtlejaid keskenduma järgmisel kümnendil **Eesti elukvaliteedile**. Elukvaliteet on väärtusmõõt, mis sisaldab usalduslikku partnerlust eri põlvkondade, huvirühmade, aga ka tööandjate ja töövõtjate ning riigi vahel. See väärtusmõõt aitab käsitleda Eestit kui parimat elupaika eestlastele ja siin elavatele teistest rahvustest inimestele. Kõrge elukvaliteet tagab, et Eesti on turvaline lävepakk mujale maailma minemiseks, kuid alati jääb avatuks tagasitee koju. See on Eesti senist võimekust, eestlaste ajaloolis-kultuurilisi tugeid ja elulaadi arvestav väärtusmõõt, mis peab samas tagama meie püsimise rahvusvahelises konkurentsisis. **Kõrge elukvaliteet on Eesti jätkusuutliku arengu ning kestlikkuse eeldus ja eesmärk.**

Eesti Koostöö Kogu näeb oma esmase ülesandena aastatel 2011–2014 tegeleda alljärgnevate elukvaliteedi aspektidega.

1. Eesti inimvara väärtustamine. On selge, et Eesti-suguse väikeriigi püsimise peamine tagatis on tema inimvara. Me kaotame inimesi riskiva tervisekätumise, rahvastikutaaste madala taseme ja Eestist lahkumise tõttu. Sündide väärtustamisele ei järgne samal tasemel sotsiaalset lõimetishooleid (lasteaiakohtade ja huviringide nappus, vanemate liiga suur koorem laste koolitamisel jms). Me peame leidma lahendusi, kuidas paremini kasutada eakate inimeste võimekust tegutsemiseks nii majandussektoris kui ka avalikus teenistuses ning põlvkondadevahelise järjepidevuse hoidjana. Senine rahvastiku liikumine on olnud ühesuunaline: migratsioon äärealadelt linnadesse. Sellele on lisandunud sotsiaal-majanduslik või elukeskkonna vahetamist silmas pidav väljaränne. See on üha enam tekitanud tühikuid asustuses ja süvendanud piirkondlikku ebavõrdsust. Eeloleval aastakümnel on Eestil võimalus muuta arengusuundi, mis mõjuvad meie inimvarale negatiivselt, ning tõestada, et me saame ja suudame paremini.

Eesti Inimarengu Aruanne, elukvaliteedi ja inimvara indeks ning valdkondlikud raportid on need instrumendid, millega Eesti Koostöö Kogu osaleb inimvaraga seonduva teadvustamisel ja lahenduste pakkumisel.

2. Haritus elukvaliteedi põhinäitajana. Just haridus on ajaloos olnud nii Eesti ühiskonna kujundaja kui ka selle arengumootor. Haridus on lahutamatu osa Eesti kultuurist, olles selle järjepidevuse ja professionaalsuse tagatis. Uuringud osutavad, et koos haridustaseme tõusuga suurenevad tööhõive ja palk, paraneb tervisekätumine ja kasvab eluiga, tekib pinnas iga inimese väarikaks eneseteostuseks. Sellest arusaamast lähtuvalt jätkab Eesti Koostöö Kogu koos Haridus- ja Teadusministeeriumiga Eesti uue haridusstrateegia väljatöötamist, kutsudes kõiki huvitatud pooli osalema meie hariduse tuleviku kujundamisel. Kooskõlas „Euroopa Liidu strateegiaga 2020“ alustab Eesti Koostöö Kogu tööd selle nimel, et elukestev õppimine kui mõtteviis saaks omaseks igale Eesti inimesele.

3. Teised rahvused kui ühiskondlik rikkus. Aastaid on kestnud eestlastest erineva ajaloolise tausta ja saatusega ning keelelis-kultuurilise enesemääratlusega rahvaosa lõimimine eesti ühiskonda. See on kasvatanud küll kodanikutunnet, kuid suhtlust teisekeelsete kogukondadega varjutavad endiselt eelarvamused ja kapseldumine. Eesti Koostöö Kogu toetab ühise dialoogiruumi laiendamist põhirahvuse ning rahvusvähemuste vahel. Rahvuste Ümarlaua tegevus on suunatud sellele, et Eesti elukvaliteeti kui väärtusmõõtu mõistetak siin elavate rahvuste ühise eesmärgina keelest, rahvusest või usutunnistusest sõltumata.

4. Avaliku halduse uuendamine. Eesti elukvaliteet sõltub nüüdisaegsel kogukondlikul identiteedil põhineva kohaliku omavalitsuse ja riigi partnerlusest. Rohujuuresandit esindavate seltside, liikumiste ja teiste vabaühenduste osalemiseks ühiskonnaelus on esmatähtis nende seotus kohalike omavalitsustega. Kohalike omavalitsuste toimimise ajakohastamisel peetakse oluliseks nende täidetavate ülesannete korrastamist ja tuluaaliate ratsionaalset kasutamist. See peaks välja viima kogu avaliku sektori uue partnerlus- ja koostööpoliitika väljatöötamiseni regionaalsel ja riigi tasandil, arvestades ühtse valitsemise põhimõtet. Eesti Koostöö Kogu näeb oma rolli muuhulgas Harta Ettepaneku väljatöötamises, mis lähtub avaliku halduse tõhusamaks muutmisest ning Eesti tervikliku ja tasakaalustatud arengu tagamisest.

Liitumiste ja kohanemisega oleme hakkama saanud. Nüüd on vaja tulevikku ise luua, keskenduda Eesti enda võimalustele ning kujundada meile omane riigi ja ühiskonna arengumudel. Eesti Koostöö Kogu peab selle mudeli vääriliseks nurgakiviks just elukvaliteeti. Meie senine areng on olnud eristuvalt tulemuslik. Seades sihiks jõuda elukvaliteedis maailma parimate hulka, võime enesemeelselt kinnitada: Eestil on oma tee.“

Eesti Koostöö Kogu tegevus 2011

Vastavalt Eesti Koostöö Kogu põhikirjale ning Harta 2011 suundadele keskendub sihtasutuse tegevus 2011-2014 eeskätt neljale ülalmainitud valdkonnale: inimvara väärtustamine, rahvussuhted, haridus ja riigi pidamise (avaliku halduse) korrastamine. Alanud Harta perioodil tuleb mitmete tegevuste ja saavutuste hulgas olulisemateks pidada järgmisi:

Eesti Koostöö Kogu riigieelarveline sihtfinantseerimine on aastate lõikes olnud järgmine:

2006. aastal – 4,7 miljonit krooni

2007. aastal – 4,7 miljonit krooni

2008. aastal – 5,3 miljonit krooni

2009. aastal – 4,15 miljonit krooni, pärast riigieelarve kärbet veebruaris, 2009 – 3,9865 miljonit krooni

2010. aastal – 3,5965 miljonit krooni

2011. aastal – 268, 429 tuhat eurot (4,2 miljonit krooni)

2012 aastaks – 230,082 tuhat eurot (3,6 miljonit krooni)

2011. aastal töötas sihtasutuses keskmiselt 4 inimest ning seoses Elukestva õppe (LLL projektiga) osalise ajaga veebi ja sotsiaalmeedia haldur. Vastavalt juhatuse ettepanekule oktoobris, 2009 kehtestatud madalam palgatase on säilinud muutumatuna käesoleva ajani. Võrreldes varasemate perioodidega on 2011. aastal vähenenud ka sihtasutuse tegevuskulud.

Täiendavalt riigieelarvelisele sihtfinantseerimisele (268,429 tuhat eurot) sõlmis sihtasutus lepinguid ja teenis lisavahendeid üle 106 tuhande euro ehk 40%. Enamus sellest on Euroopa Liidu erinevatest struktuurifondidest, samuti tuleb esile tõsta Eesti erinevate organisatsioonide tuge ning võrreldes varasemate aastatega tõusnud müügitulu Eesti Inimarengu Aruande väljaandmiskulude kompenseerimiseks. Sihtasutuse riigieelarvelisele sihtfinantseerimisele oluline vähendamine alates 2009. aastast (aastate lõikes 25-32%) on tinginud kasvava vajaduse täiendavate vahendite kaasamiseks väljapool riigieelarvet. Lisavahendite osakaal ulatub juba 1/3 eelarvemahust, mis strateegilises mõttes on risk sihtasutuse võimekusele täita oma põhikirjalisi eesmärgi ning kompetentsi ja võimekuse arengule.

Käeoleval hetkel on Sihtasutus Eesti Koostöö Kogu toimiv organisatsioon. Olemasolevad finantskohustused on täidetud või poolte vahelisel kokkuleppel ajatatud. Kogu 2011. aasta on sihtasutus rakendanud kokkuhoiukava, et vaatamata ebapiisavale finantseerimisele tagada nii Eesti Koostöö Kogu kui Harta protsessi jätkusuutlikkus. Lisaks kokkuhoiu eesmärgil ümberkolimisele presidendi kantselei poolt võimaldatud ruumidesse 2010. aastal koondati täiendavalt ka üks töötaja. 2011. aasta lõpetas sihtasutus positiivse tulemiga.

Eesti Inimarengu Aruanne

2010. aasta sügisel käivitas Eesti Koostöö Kogu uue Eesti Inimarengu Aruande (2010/2011) koostamise, mis keskendus eelkõige Eesti mõeldud kahekümnele iseseisvusaastale. Seekordse Eesti Inimarengu Aruande eesmärgiks oli luua võrdluspilt meie naabritega Lätis ja Leedus, teistes üleminekuühiskondades ning samuti Euroopa Liidus.

Erinevalt varematest Eesti Inimarengu Aruannetest (EIA) kaasati väljaande koostamisse rahvusvaheline meeskond lisaks Eesti juhtivaid teadlasi ja eksperte Lätist. Leedust, Soomest, Rootsist, Taanist, Suurbritanniast jm peatoimetaja prof Marju Lauristini juhtimisel.

Esmakordselt valmistati EIA võrdleva koostamise jaoks ette originaaluuring, mis viidi samaaegselt (aprill-mai, 2011) läbi Eestis, Lätis ja Leedus. Uuringu esialgsed tulemused avalikustati juuni algul, 2011.

EIA 2010/2011 valmimisele eelnes arvukalt seminare ja töögrupe toimetajate ja autorite vahel. Arvestades esmakordset selletaolist rahvusvahelist koostööprojekti tuleb tunnustada tõlkebüroo ja eriti kirjutuse paindlikku suhtumist ja töögraafikut 2011. aasta suvekuudel.

Eesti Inimarengu Aruanne (EIA) 2011/2010 esitlus toimus 5. septembril, 2011 Eesti Rahvusraamatukogus. Esitlus on järelvaatamiseks

kättesaadav <http://www.youtube.com/watch?v=LLoxLtb6lUk>. Esitluse otseülekannet oli võimalik vaadata online-internetist. Käesoleva inimarengu aruande eesmärgiks oli anda otsustajatele ning avalikkusele ülevaatlisku ja võrdlevat informatsiooni Eesti iseseisvuse taastamise järgse kahekümne aasta arengu kohta. Aruandes esitati juhtivate teadlaste poolt läbiviidud analüüside tulemused, mis hõlmavad olulisi teemasid meie ühiskonnaelus nagu elukvaliteet, demokraatia areng, hariduselu, rahvatervis, majanduselu areng, keelepoliitika, rahvastikuprotsessid ning inimeste hinnangud oma riigi arengutele. EIA 2011 seitsme mahuka peatüki toimetajateks ja autoriteks on rahvusvaheline meeskond, kuhu lisaks tunnustatud Eesti ühiskonna- ja majandusteadlastele Tartu Ülikoolist, Tallinna Ülikoolist, Eesti Tuleviku Uuringute Instituudist ja poliitikauuringute keskusest Praxis, kuuluvad ka teadlased ning eksperdid Lätist, Leedust, Soomest, Rootsist, Taanist ja Suurbritanniast, kelle osalus annab aruandele olulist lisaväärtust ning objektiivset kõrvaltvaadet.

10. septembril 2011 oli Riigikogu kultuurikomisjonis arutlusel EIA 2010/2011 keele- ning haridusküsimuste osas. Ettekannetega esinesid EIA peatoimetaja, Tartu Ülikooli professor Marju Lauristin, EIA keelepeatüki toimetaja, Tartu Ülikooli kommunikatsiooniuringute professor Triin Vihalemm ning hariduspeatüki toimetaja, Tallinna Ülikooli professor Mati Heidmets. Sissejuhatava sõnavõtuga esines SA Eesti Koostöö Kogu juhatuses Peep Mühls. Kultuurikomisjoni istungist võtsid osa veel haridusstrateegia 2020 üldkoordinaator Lelo Liive ning Haridus- ja teadusministeeriumi nõunik Epp Rebane.

19. septembril 2011 toimus Eesti Inimarengu Aruande 2010/2011 arutelu Leedus, Vilniuses Leedu Presidendi kantseleis. Esitlusel osalesid Leedu kaasautorid Vilniuse Ülikooli professor dr Ramunas Vilpišauskas, Vilniuse Ülikooli rahvusvaheliste suhete ja politoloogia instituudi dotsent Aine Ramonaite ning Vilniuse ülikooli sotsioloogiaprofessor Zenonas Norkus. Eesti toimetajatest tegid ettekande EIA 2010/2011 peatoimetaja, Tartu Ülikooli professor Marju Lauristin, Tallinna Ülikooli professor, EIA 7. peatüki toimetaja Erik Terk ja Tartu Ülikooli professor, EIA poliitilise arengu peatüki toimetaja Vello Pettai, Eesti Koostöö Kogu juhatuses Peep Mühls ning projektijuht Johanna-Maria Lehtme. Toimunud esitluse pildid on saadaval Eesti Koostöö Kogu koduleheküljel (<http://www.kogu.ee/galerii-2/pildid/eia-20102011-esitlus-leedus-19092011/>). Eesti teadlastel ja Eesti Koostöö Kogu esindajatel toimus Eesti suursaatkonnas kohtumine ka Eesti suursaadik Tiit Naberiga.

20. septembril 2011 toimus Eesti Inimarengu Aruande esitlus Läti Ülikoolis, kus tegid aruandest ülevaate EIA peatoimetaja, Tartu Ülikooli professor Marju Lauristin, EIA toimetaja prof Erik Terk ja Tartu Ülikooli professor, EIA poliitilise arengu peatüki toimetaja prof Vello Pettai, EIA hariduspeatüki toimetaja, Tallinna Ülikooli professor Mati Heidmets, Tartu Ülikooli kommunikatsiooniuringute professor Triin Vihalemm, Läti Ülikooli politoloogia osakonna dotsent ja EIA kaasautor Daunis Auers ja Läti Ülikooli haridusteaduskonna dekaan Andris Kangro, Läti Ülikooli prorektor ja EIA kaasautor Juris Kruminis. Esitluse avasid Läti Ülikooli rektor ... ja Eesti Koostöö Kogu juht Peep Mühls. Pildid esitlusest on kättesaadavad Eesti Koostöö Kogu koduleheküljel (<http://www.kogu.ee/galerii-2/pildid/eia-20102011-esitlus-latis-20092011/>).

18. oktoobril 2011 toimus Riigikogu põhiseaduskomisjoni ja sotsiaalkomisjoni ühisistung, kuhu olid kutsutud EIA peatoimetaja, Tartu Ülikooli professor Marju Lauristin, SA Eesti Koostöö Kogu juhatuses Peep Mühls, SA Eesti Koostöö Kogu nõukogu liige Raivo Vare, Eesti Koostöö Kogu projektijuht Johanna-Maria Lehtme. Koostöö Kogu nõukogu liige Raivo Vare andis ülevaate Balti riikide lõimumisest 20 aasta jooksul ning tulevikustsenaariumitest. Ta tõi välja kolm võimalikku arengumudelit, kus tähtsamateks elementideks on kolme riigi ühiste energeetika ja taristuprojektide elluviimine. Lähemate aastate reaalsetest majanduslikest ühisprojektidest sõltub, kas saab rääkida Balti riikide tihedamast koostööst.

19. oktoobril 2011 esitleti Eesti Koostöö Kogu Rahvuste Ümarlaua väljasõiduidungi raames EIA 2010/2011 Tartu Ülikooli Narva Kolledžis, kus astusid üles aruande peatoimetaja, Tartu Ülikooli professor Marju Lauristin, filosoofiaprofessor Tõnu Viik ja ühiskonnaõpetuse õpetaja **Dmitri Rõbakov. Väljasõidu raames külastasid Rahvuste Ümarlaua liikmed** Narva 6. Kooli ning Narva Humanitaargümnaasiumi, kus toimus 11. klassi õpilaste ja abiturientidega arutelu Narva keskkoolide õppeprogrammide teemal ning räägiti edasiõppimisest ja arenguvõimalustest Eestis.

27. oktoobril 2011 toimus Riigikogus olulise tähtsusega riikliku küsimusena Eesti Inimarengu Aruannet 2010/2011 „Inimarengu Balti rajad: muutuste kaks aastakümnet“ (EIA) käsitletud arutelu. Lisaks inimarengu aruande ülevaatele oli eraldi fookuses haridustemaatika. Ettekandega esinesid ja Riigikogu liikmete küsimustele vastavasid aruande peatoimetaja, Tartu Ülikooli professor Marju Lauristin, EIA hariduspeatüki toimetaja Tallinna Ülikooli professor Mati Heidmets ja Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees Rait Maruste. Ettekannetele järgnesid Riigikogu fraktsioonide ja Riigikogu liikmete sõnavõttud. Esitlusest tegi otseülekande ETV, mida on võimalik järelvaadata ka internetis (<http://etv.err.ee/arhiiv.php?id=122241>).

22. novembril 2011 oli Riigikogu väliskomisjonis arutlusel EIA 2010/2011 poliitilise arengu ja Balti riikide lõimumise osas. Ettekannetega esinesid Tartu Ülikooli võrdleva poliitika professor Vello Pettai, Tallinna Ülikooli Eesti Tuleviku-uuringute Instituudi direktor, professor Erik Terk ning Eesti Koostöö Kogu juhatuses Peep Mühls.

Eesti Koostöö Kogu jätkab Eesti Inimarengu Aruannete koostamist ja väljaandmist. EIA 2012 väljandmiseks on käesolevaks hetkeks ettevalmistused alanud. EIA 2012 ilmumine on kavandatud 2013.aasta kevadel.

Konverents „Baltic Ways: 20 Years On: Closing the Gaps in the Baltic Sea Region”

24.-25. novembril 2011 korraldas Eesti Koostöö Kogu koostöös Euroopa Komisjoni Eesti ja Leedu esinduse ning Balti Assambleega rahvusvahelise konverentsi „**Baltic Ways: 20 Years On. Closing the Gaps in the Baltic Sea Region**”. Konverentsi töökeel oli inglise keel.

Rahvusvahelise konverentsi eesmärgiks oli arutleda koos Balti parlamendi liikmete ja avalikkuse esindajatega hiljuti valminud Balti riike

käsitlevas Eesti Inimarengu Aruandes tõstatatud sõlmprobleemide ja arengute üle Läänemere maades, eelkõige kolme Balti riigi koostöö ja vastastikuste mõjude võtmes. Kahepäevase konverentsi keskseks küsimuseks oli lõhe ületamise võimalikkus piirkonna jõukate „vanade demokraatiate“ (Põhjamaad, Saksamaa) ja uute Euroopa Liidu liikmesriikide (Eesti, Läti, Leedu, Poola) inimarengu taseme vahel.

Konverentsi avas Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves. Avaettekandega esines video vahendusele Washingtoni Petersoni Instituudi vanemteadur Anders Aslund teemal „The Baltic Challenge“ ning samuti järgneva päeva paneelis Turku Ülikooli professor Henri Vogt teemal „Nation-liberalism in the Baltic politics“. Konverentsi esimesel päeval tegid ettekanded EIA peatoimetaja, Tartu Ülikooli professor Marju Lauristin teemal „Baltic Ways of Human Development: Twenty Years On“ ja Uppsala Ülikooli professor Joakim Palme teemal „Closing the gaps in the Baltic Sea region: would, should and could the Baltic countries follow the 'Nordic model' of the welfare society?“. Toimusid kaks paneeldiskussiooni. Esimeses paneelis „Main challenges for the development of the Baltic societies in the globalising world“ osalesid Riigikogu spikier Ene Ergma, Saeima spikier Solvita Aboltina, Seimase spikier Irena Degutienė, professor Marju Lauristin, Vilniuse ülikooli professor ja EIA kaasautor Zenonas Norkus ning Poola suursaadik Michal Czyn. Paneeli modereeris Tartu Ülikooli professor Andres Kasekamp. Teises paneelis arutati teemal „How to close the welfare gaps in the Baltic Sea region?“. Diskussioonis osalesid Tallinna Ülikooli professor ja EIA toimetaja Mati Heidmets, Uppsala Ülikooli professor Joakim Palme, Tartu Ülikooli professor Urmas Varblane, Mykolas Romeris Ülikooli professor Dr Jolanta Aidukaite, Riigikogu liige Eiki Nestor ja DG Regio nõunik Kadri Uuestal. Paneeli modereeris Eesti Televisiooni toimetaja ja juhatuse nõunik Indrek Treufeldt. Esimese päeva kokkuvõtteks toimus Tallinna Nukumuseumis vastuvõtt konverentsi külalistele.

25. novembril esines ettekandega Tallinna Ülikooli professor ja EIA toimetaja Erik Terk teemal „Scenarios of Baltic Regional Integration“. Toimus diskussioon teemal „Language and democracy in the Baltic multi-ethnic societies“. Antud teemal arutlesid Tartu Ülikooli professorid ja EIA toimetajad Vello Pettai ja Triin Vihalemm, Bristol Ülikooli professor Gabrielle Hogan-Brun, Läti Ülikooli rektor Andris Kangro, Riigikogu liige Rait Maruste ja Riigikogu liige Mailis Reps. Paneeli modereeris Eesti Välispoliitika Instituudi analüütik Ahto Lobjakas.

Päeva teise paneeli teemaks oli „European Union 2020 and beyond. Regional Integration around the Baltic Sea“, millest võtsid osa Tallinna Ülikooli professor Erik Terk, Läti politoloog Veiko Spolitis, Riikogu liige ja Riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson, Eesti saadik Euroopa Parlamendis Tunne Kelam, Eesti Panga asepresident Madis Müller, Leedu ajakirjanik ja sotsiaalteadlane Ginataras Aleknonis. Paneeli moderaatoriks oli Eesti Koostöö Kogu nõukogu liige Raivo Vare.

Konverentsi lõppsõna pidas endine Balti Assamblee president Trivimi Velliste. Videod, pildid ning ettekanded toimunud konverentsist on kättesaadaval Eesti Koostöö Kogu koduleheküljel (<http://www.kogu.ee/en/>)

Esile tuleb tõsta Euroopa Komisjoni Eesti ja Leedu esinduste nii moraalset kui materiaalselt tuge konverentsi ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Eriti oluline on see just Eesti, Läti, Leedu, aga samuti Põhjala ja mitmete teiste EL riikide juhtivate sotsiaalteadlaste ja ekspertide koostöö edendamisel Läänemere regiooni riikide konvergenti kontekstis. Samuti on oluline viljaka koostöö jätkumine Balti Assambleega.

Rahvastik ja rahvussuhted

Rahvastiku ja rahvustevaheliste suhete valdkonnas on EKK Harta 2011 eesmärgiks tihendada Eestis elavate rahvuste omavahelist suhtlemist arendada dialoogi kõigi Eestis elavate rahvuste vahel suurendada sallivust Eesti ühiskonnas läbi koostöö kodanikeühendustega Koostöö Kogu peab oluliseks kaasata erinevast rahvusest ning erineva kodakondsusega eestimaalasi ühiskondlikku ellu ning pakkuda neile võimalust kaasa rääkida nende jaoks olulistel teemadel. 2010. aastal moodustasid teiste rahvuste esindajad 31% Eesti elanikest ning Piirivalve- ja politseiameti ning rahvastikuregistri andmetel elab Eestis üle 200 000 kolmanda riigi kodaniku ning üle 11 000 Euroopa Liidu kodaniku.

Mais, 2010 kutsus EKK ellu Rahvuste Ümarlaua. Vastavalt Koostöö Kogu nõukogu kinnitatud statuudile http://www.kogu.ee/public/EKK_Rahvuste_umarlaua_statuut.pdf on Rahvuste Ümarlaua ülesandeks kaasata Eesti ühiskonna jaoks oluliste küsimuste aruteludesse erinevast rahvusest, erineva emakeele ja kodakondsusega Eesti elanikke ning luua head eeldused aruteludeks, et kujundada tõendus põhised ja eksperthinnangutele tuginedes ettepanekud otsustajatele. Ümarlaua osalised nimetab Koostöö Kogu nõukogu personaalselt (www.kogu.ee/yumarlaud) ning Ümarlaua tegevus on teemapõhine. Ümarlaud määratleb fookusteema, millele antud aastal keskendutakse. Ümarlaua töö tulemuseks on avalik aruanne, mis edastatakse koos ettepanekute ja soovitusetega Vabariigi Presidendile ning asjaomastele seadusandlike ja täitevvõimu institutsioonidele. Ümarlaua vastava raporti esitlemine on kavandatud 2012. aastal.

2011. aastal toimus 4 Ümarlaua koosolekut. Novembris 2010 alustas Ümarlaud avaliku pöördumise ettevalmistamisega, mille eesmärgiks on pöörata tähelepanu sellele, et kõik Eestis elavad ja ühiskonda panustavad inimesed olenemata nende päritolust, rahvusest või keeleoskusest on Eesti inimvara.

Pöördumise avalikustamine toimus 7. veebruaril 2011 <http://www.kogu.ee/10467/> Ümarlaua tegevusi viidi läbi koostöös Migratsiooni ja Integratsiooni Sihtasutusega „Meie inimesed“, EV Kultuuriministeeriumi ja Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondiga. Rahvuste Ümarlaud on Koostöö Kogu peamiseks väljundiks rahvussuhete valdkonna tegevustes.

28. märtsil 2011 toimus EKK Rahvuste Ümarlaua eestvõttel rahvusvaheline konverents: „Etniliste vähemuste kaasamine“ <http://www.kogu.ee/rahvuste-umarlaud/seminar-etniliste-vahemuste-kaasamine/>

Lisaks on toimunud Rahvuste Ümarlaura liikmete aktiivne osalemine erinevates töögruppides, seminaridel ja konverentsidel.

Rahvuste Ümarlaura raames toimus väljasõiduistung Ida-Virumaale ja Narva 19.oktoobril, 2011.aastal.

Rahvuste Ümarlaud jätkab oma tegevust ka 2012. aastal. Ümarlaura tegevuse arendamiseks on otstarbekas senisest rohkem kaasata Eesti juhtivaid sotsiaalteadlasi ja erialaeksperte, et tagada ümarlaura teemaarenduste kompetents ja ühiskondlik kandevõime. Selle eelduseks on ümarlauaseniine projektipõhine finantseerimine muuta alaliseks ja piisavaks eelarveliseks rahastamiseks.

Haridus

Novembris, 2008 esitas Eesti Koostöö Kogu (EKK) Harta Ettepaneku töötada välja ja võtta Riigikogus vastu Eesti pikaajaline haridusstrateegia. Vastava ettepanekuga ühines ka Eesti Haridusfoorum. Vastavasisuline ettepanek esitati haridusministrile 11. Novembril 2008. Riigikogu arutas seda olulise tähtsusega riikliku küsimusena 13. Novembril 2008.

Partnerlus Eesti pikaajalise haridusstrateegia (elukestva õppe strateegia) koostamiseks

Järgnevalt Harta ettepanekule sõlmisid minister Tõnis Lukas, Eesti Haridusfoorumi ja Eesti Koostöö Kogu septembri algul 2009 kokkuleppe Eesti pikaajalise haridusstrateegia (elukestva õppe strateegia) koostamiseks. Riigisekretäri otsustas 27 novembri 2009 rahuldada Eesti Koostöö Kogu taotlus projektile „Partnerlus Eesti pikaajalise haridusstrateegia (elukestva õppe strateegia) koostamiseks“ (*edaspidi projekt*). EKK partneriteks strateegia väljatöötamisel on Eesti Haridusfoorum ja Haridus- ja Teadusministeerium. Projekti eesmärgiks, on „Eesti haridusstrateegia väljatöötamine, mis seostaks juba kehtivates arengukavades sätestatu ning pakuks kooskõlastatud lahendusteid Eesti haridussektori võtmeteemade osas“. Strateegia väljatöötamist rahastas ESF. Valmimise tähtaeg oli 1. juuli 2011.

Januaris 2010 moodustati strateegia koostamiseks juhtkomisjon (9 liiget: Kalle Küttis (esimees), liikmed Mati Heidmets, Margit Sutrop, Andres Keevallik, Epp Rebane, Tiina Annus, Krista Loogma, Anu Toots, Olav Aarna) ja kinnitati lähteülesanne. Sisuline koordinaator Tallinna Ülikooli professor Mati Heidmets, projektijuht Lelo Liive Eesti Koostöö Kogust. Toimunud on kaks avalikku konkurssi ekspertide leidmiseks (mai, sept 2010). Septembris 2010 moodustatud on 3 ekspertgruppi (teemad: hariduses osalemine, hariduse korraldus ja õppeprotsess), kelle juhid on vastavalt Marju Lauristin, Olav Aarna ja Margit Sutrop. Ekspertide töö tulemusena soovitakse jõuda laiapõhjaliselt aktsepteeritud elukestva õppe strateegiani, mis pakub kõigile kvaliteetset õpet ning on maailmas tuntud ja tunnustatud.

Toimunud on 3 avalikku konverentsi (mai 2010- teemaks võtmeteemade määratlemine; 1. 02.2011- teemaks Strateegia esimese projekti arutamine; 25.05.2011- lõppversiooni läbiarutamine huvitatud osapoolte ja partneritega).

„Elukestev õpe elu5x“

Järgmine samm elukestva õppe propageerimisel on vastvalminud *Haridusstrateegia* ellurakendamine. Seda toetab Eesti Koostöö Kogu poolt koordineeritav ja Euroopa Liidu rahastatud projekt **Elu5x ehk Elukestev õpe eluviisiks** (*ese-LLL, Estonian Strategy for Education and Lifelong Learning*).

1.03. 2011 kuni 29.02.2012 kestva projekti **Elu5x** eesmärk on Eesti inimeste teadlikkuse tõstmine elukestva õppe võimalustest ning motivatsiooni kujundamine eneseharimiseks. Muuhulgas keskendutakse ka noortele, mitte-eestlastele ja üle keskea inimestele - neile kelle konkurentsivõime tööturule sisenemiseks ja seal püsimiseks on, võrreldes teiste rühmadega, osutunud nõrgemaks.

Projekt Elu5x raames tutvustatakse Haridusstrateegiat konverentsidel ning toimuvad regionaalsed ja maakondlikud ümarlaurad elukestva õppe vallas. Tulemusena valmivad ettepanekud haridusstrateegia rakendamiseks ning ka praktiline materjal *Õpin õppima*. Elukestva õppe populariseerimist toetatakse nii tava- kui sotsiaalmeedia ja PR-tegevuste abil.

Projekti partnerid on Eesti Koostöö Kogu, Haridus- ja Teadusministeerium, Elukestva õppe arendamise sihtasutus INNOVE, AS Eesti Ajalehed ning Kommunikatsioonibüroo Powerhouse. (www.elu5x.ee)

4. Projekti taust

4.1. Euroopa Liit

Euroopa riigid on võtnud kohustuse töötada välja elukestva õppe strateegiad (Euroopa Komisjon, 2001)^[1], mis oleks ühtne ja kõikehõlmav, mis põhineb huvigruppide kaasatusel ja soodustab paindliku õppe võimalusi. Kuigi riigid on saavutanud edu strateegiate koostamisel on Euroopa Liidu Nõukogu korduvalt rõhutanud (Euroopa Liidu Nõukogu 2008)^[2]; Euroopa Liidu Nõukogu, 2010)^[3], et nende rakendamine realselt õppijale elukestva õppe kontekstis on jätkuvalt probleemiks^[4].

Euroopa Komisjon ja akadeemilised uurimused on jõudnud ühisele järeldusele, et kuigi on olemas konsensus (poliitiline ja teaduslik) liikuda edasi õpiühiskonna poole siis selle eesmärgi elluviimisteedes on suured lahkarvamused. Kuhn (2007, lk.12) ^[5] on öelnud: *Mitte ainult poliitiline eliit, ka sotsiaalteadlased nendes riikides [uuring hõlmas 15 Euroopa Liidu riiki ning ka teisi riike] arutavad ideed liikuda ÕPIÜHISKONNA kui põhimõtteliselt soovitava eesmärgi poole, vaatamata mõnedele kriitikutele kuid on mure, kuidas praktikas ÕPIÜHISKOND ellu rakendada.*

Õpiühiskonna rakendamise vajadust on tunnustanud uuendatud üleeuroopalises hariduse ja koolituse koostööraamistikus aastateks 2010-2020. Selles nimetatakse elukestva õppe strateegiate ellurakendamist võtmeküsimuseks, et muuta elukestev õpe reaalsuseks: *Kuigi võib välja töötada tulevikku suunatud uusi algatusi elukestva õppe valdkonnas, on siiski vajalik edasised sammud käimasolevate algatuste rakendamiseks, eelkõige viimaks sisse ühtsed ja terviklikud elukestva õppe strateegiad.*

Valitsusel ei ole mingit garantiid, et tema projektid ja reformid ka tegelikult rakendatakse, kui puudub huvitatud hariduseksperptide heakskiit. Haridus on katselava, kus riigi võimet iseseisvalt tegutseda piirab vägagi huvirühmade mõju. Elukestva õppe strateegia ja poliitika hõlmab väga erinevaid õppimise olukordi ja seega hõlmab heterogeense hulga huvitatud osapooli. Elukestva õppe strateegia puhul peaksid poliitika kujundajad ja huvigrupid leppima kokku kahes kriitilises küsimuses: (1) kui suures ulatuses huvirühmad osalevad aktiivselt strateegia kujundamisel ja (2) kuidas nad tegelevad selle rakendamisega^[6].

4.2. Eesti

Haridusstrateegia väljatöötamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest^[7]:

Strateegia suunitus. Tänapäevane Eesti haridussektor on väljakujunenud ja toimiv süsteem. Seetõttu ei vaja me kõikehõlmavat või süsteemi aluseid uuendavat hariduse arengukava. Vajad on strateegiat, mis oleks selgelt fokuseeritud haridussektori võtmeteemadele - teemadele, kus on senise arengu käigus ilmnunud vastuolud või probleemid ning mille lahendamisel olulisel määral sõltub Eesti hariduse ja kogu meie ühiskonna jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime.

Võtmeteemad. Võtmeteemade puhul on eelistatult tegemist mitmeid haridusastmeid läbiva teemadega, need on teemad, mille puhul on ilmnunud vastuolu või ebasoovitav arengutrend ning mis seetõttu vajaks korrigeerimist. Tegemist ei ole haridussektori spetsiifiliste küsimustega vaid Eesti üldist arengut mõjutavate teemadega – näiteks: Eestile sobiva haridusastutuste võrgu kujundamine; efektiivsust toetava ja võrdseid võimalusi tagava hariduse rahastamismudeli väljatöötamine; õiglase juurdepääsu tagamine Eesti haridussektoris koos tekkinud barjääride vähendamisega; sisemise ja välise kvaliteedikindlustuse juurutamine kõigil haridusastmetel; keskkonna ja tingimuste loomine haridusinnovatsioonide juurdumiseks jms. Strateegia võtmeteemade arv võiks olla kuni 10.

Rahvusvaheline kontekst. Nii võtmeteemade määramisel kui strateegia kujundamisel tuleb lähtuda asjaolust, et Eesti haridus ei ole suletud süsteem, me oleme osa laiematest arengutest nii Euroopas kui kogu maailmas. Nende arengute teadmine ja arvestamine on oluline eeldus asjakohase strateegia loomiseks Eesti jaoks. Võtmeteemade määramise aluseks on Eesti haridustegelikkuse erinevate aspektide võrdlemine muu maailma arengutega.

Innovatsioon ja konkurentsivõime. Mitmete oluliste haridusnäitajate osas kuulub Eesti täna maailma tippu. Strateegia peab aitama säilitada meie traditsioonilisi tugevusi ning pakkuma innovaatilisi lahendusi Eesti jaoks vastuoluliste teemade või „pudelikaelte“ osas. Strateegia realiseerimine peab parandama Eesti positsiooni rahvusvahelises võrdluses, suurendama meie haridussektori efektiivsust ja uuendusmeelsust, tõstma haridusprotsessi osapoolte rahulolu, aitama kaasa Eesti inimeste elukvaliteedi tõusule.

Andmepõhisus. Nii võtmeteemade määramine kui strateegia loomine peab toetuma usaldusväärsele andmestikule ning pädevatele eksperthinnangutele. Kuigi strateegia kujundamine ei sisalda originaaluuringute läbiviimist, on nii Eesti kohta käiva kui rahvusvahelise arengutrende kirjeldava andmestiku koondamine ja korrastamine kogu strateegiaprotsessi oluline koostisosa. Strateegia väljatöötamisel tehtavad valikud ja otsused peavad olema tõendus põhised, toetuma selle valdkonna rahvusvahelisele ekspertiisile ning olema poliitiliselt sõltumatud.

5. Ajakava

01.10.2008 - [Harta Foorum „Eesti hariduse tulevik – võimalused ja valikud“](#)

11.11.2008 - [Eesti Koostöö Kogu Harta Ettepanek: Eesti Haridus 2018](#)

13.11.2008 - [Riigikogu täiskogu ees toimus olulise tähtsusega riikliku küsimuse "Eesti hariduse kvaliteet ja kättesaadavus" arutelu](#)

09.09.2009 – Juhtkomisjoni istung: korralduslikud küsimused, kolmepoolse kokkuleppe sõlmimine

09.09.2009 - Haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas, Eesti Haridusfoorum ja Eesti Koostöö Kogu esindajad sõlmisid kokkuleppe Eesti pikaajalise haridusstrateegia (elukestva õppe strateegia) koostamiseks.

26.10.2009 - Juhtkomisjoni istung: valiti esimeheks Kalle Küttis

27.11.2009 - Rahuldati Eesti Koostöö Kogu taotlus ESF projekti „Partnerlus Eesti pikaajalise haridusstrateegia (elukestva õppe strateegia) koostamiseks“ ning eraldati toetuseks 955 800 Eesti krooni millele lisaks on Eesti Koostöö Kogu kohustatud tagama projekti omafinantseeringu 106 200 Eesti krooni. Strateegia valmimise lõpptähtaeg on 1. juuli 2011.

Projekti üldeesmärgiks on Eesti riigi ja ühiskonna suurem konkurentsivõime ja arengu jätkusuutlikkus, mis toetub hästi toimivale haridussüsteemile. Sellel järele mõeldes koostatakse ühiskonnas läbiarutatud ja laiale konsensussele toetuv Eesti pikaajaline haridusstrateegia, mis on fokuseeritud tänase Eesti hariduselu võtmeküsimustele. Projekti kitsamaks eesmärgiks on ühtse arusaama kujundamine Eestile sobivast haridussüsteemist ja selleni viivatest sammudest.

16.12.2009 - Juhtkomisjoni istung: valiti projekti sisuliseks koordinaatoriks Mati Heidmets

11.01.2010 - Haridus- ja teadusminister kinnitas strateegia väljatöötamiseks moodustatud juhtkomisjoni koosseisu, sh. selle esimehe, aseesimehed ning töökorra.

20.01.2010 - Juhtkomisjoni istung: kiideti heaks lähteülesanne.

25.01.2010 - Komisjoni esimees Kalle Küttis kinnitas strateegia lähteülesande

04.03.2010 - Juhtkomisjoni istung: avalikustati strateegia koostamisega seonduv informatsioon ja lepiti kokku konkursi korraldamine ekspertide leidmiseks

4.03.2010 - Pöördumine avalikkuse poole arvamuse avaldamiseks "Millised teemad/küsimused peaksid saama koostatava haridusstrateegia fookuseks, mis peaks olema järgmise kümnendi Eesti hariduse arenguprioriteetid?"

21.04.2010 - Juhtkomisjoni istung: Otsustati korraldada huvitatud osapooltega Hariduse ümarlaud [12. mail](#); kuulutati välja konkurss eksperdi

leidmiseks analüüsi läbiviimiseks I ja II taseme hariduse kohta ning otsustati viia läbi Eestis haridusstatistika ning haridusuuringute ja –võrdluste analüüs.

3.05.2010 - [Konkurss ekspertide leidmiseks](#)

12.05.2010 - [Hariduse Konverents \(Ümarlaud\)](#)

17.05.2010 - Juhtkomisjoni istung: valmistada ette järgmiseks istungiks esmane kavand: teema 1 (SÜSTEEM) osas Margit Sutrop, teema 2 (KOOL) osas Krista Loogma (Haridusfoorum), teema 3 (KÕRGHARIDUS) osas Mati Heidmets.

01-02.06.2010 - Juhtkomisjoni istung: Otsustati, et strateegia lähtub ühiskonna probleemidest, mille lahendamiseks haridusel on kandev roll.

10.06.2010 - Juhtkomisjoni istung: strateegia peateemana käsitletakse hariduses osalemist. Järgmiseks istungiks valmistatakse ette 5-10 teemade jaotusettepanekud.

16.08.2010 - Juhtkomisjoni istung: Otsustati moodustada 3 ekspertgruppi ja ekspertide leidmiseks kuulutada välja avalik konkurss koduleheküljel ja Õpetajate Lehes.

31.08.2010 - Kinnitati [tööülesanne ekspertgruppidele](#) ja kuulutati välja [konkurss ekspertide leidmiseks](#)

29.09.2010 - Kinnitati [ekspertgruppide koosseis](#)

24.11.2010 - Hariduse juhtkomisjoni ja ekspertgruppide ajurünnak Tallinnas

1.02.2011 - [Hariduse Konverents \(Ümarlaud\)](#)

10.02.2011 - Juhtkomisjoni istung: Edasised sammud 1.02.2011 ümarlaual tutvustatud [strateegiaprojekti](#) täiendamiseks

10.02 – 25.04.2011 – Ekspertgruppide töö ning paljud arutelud Tallinnas ja Tartus

01.03.2011 – 29.02.2012 Projekt „Elukestev Õpe Elu5x“: Konverentsid, regionaalsed ja maakondlikud seminarid; materjal „Õpi õppima“ . Vt.

www.elu5x.ee

09.05.2011 – Juhtkomisjoni istung: Strateegia projekti arutelu enne avalikku arutelu

25.05.2011 – [Hariduse Konverents](#)

Juuni, 2011 – Konsultatsioonid oluliste siht- ja sidusorganisatsioonidega (töoandjad,

15.06.2011 – Juhtkomisjoni istung lõppeisukohtade kujundamiseks: Haridusstrateegia 2020 projekt kiideti heaks, juhtkomisjon otsustas jätkata tööd strateegia ellurakendamiseks.

29. Juuni 2011- Haridusstrateegia 2020 ja selle taustamaterjali üleandmine ministrile.

14. November 2011 – Haridus- ja Teadusminister moodustab oma käskkirjaga juhtkomisjoni riikliku haridusstrateegia väljatöötamiseks (valmimise tähtaeg 31. jaanuar, 2012)

Avaliku halduse ehk riigi pidamise korrastusettepanek

Seoses Harta 2011 kehtestatud avaliku halduse ja riigipidamise korrastuskava ettevalmistamisega on Koostöö Kogu juurde loodud töögrupp, mis esitab oma ettepanekud aruteluks 2012. aastal.

Harta 2011 ülalloodud tegevusvaldkondade väljaarendamiseks töötas sihtasutuses 2011. aastal keskmiselt 4 täiskohaga töötajat. Aruandeaastal maksti juhatuse liikme tasusid 30 236 eurot. Kehtiva juhatuse liikme lepingu kohaselt on sihtasutuse juhataja ennetähtaegsel tagasikutsumisel ette nähtud lahkumiskompensatsioon kuue kuu tasu ulatuses.

[1] European Commission (2001). *Communication from the Commission. Making a European Area of Lifelong Learning a Reality*. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0678:FIN:EN:PDF> [cited 23.01.2010]

[2] Council of the European Union (2008). *Key messages to the Spring European Council in the fields of Education/Training and Youth EDUC 59*. <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st06/st06445.en08.pdf> [cited 25.01.2010].

[3] Council of the European Union (2010). *Nõukogu otsus Märts 25/26 2010*. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/113591.pdf [cited 5.05.2010].

[4] http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1122_en.htm

[5] Kuhn, M and Sultana, R (2006). *Homo Sapiens Europaeus? Creating the European Learning Citizen*. Peter Lang Publishing, Inc., New York

[6] Wallner J (2008) Legitimacy and Public Policy: Seeing beyond Effectiveness, Efficiency, and Performance. *Policy Studies Journal*, VOL.36. No3, 2008 (lk. 425): *For example, a government can pull away from societal actors and isolate itself throughout the policy process to achieve fast and efficient decision making that precisely adheres to the government's stated agenda. Alternatively, a government can choose to engage stakeholders and the public in meaningful participation. No doubt, engagement may slow the policy process down and perhaps reshape a government's policy agenda. However, the democratic principle of popular control includes the expectation that non-state actors, both citizens and stakeholders, should be able to participate throughout the various stages of the policy cycle.*

[7] [Lähteülesanne "Eesti haridusstrateegia aastani 2020" - 25.01.10](#) <http://www.kogu.ee/projekti-materjalid/>

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	28 432	1 656	2
Nõuded ja ettemaksud	26 745	19 405	3
Kokku käibevara	55 177	21 061	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	426	570	6
Kokku põhivara	426	570	
Kokku varad	55 603	21 631	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksud	94 477	65 711	8
Kokku lühiajalised kohustused	94 477	65 711	
Kokku kohustused	94 477	65 711	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	-44 080	-59 276	
Aruandeaasta tulem	5 206	15 196	
Kokku netovara	-38 874	-44 080	
Kokku kohustused ja netovara	55 603	21 631	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	356 679	301 656	10
Tulu ettevõtlusest	18 025	31 802	11
Muud tulud	0	10 840	12
Kokku tulud	374 704	344 298	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-132 128	-140 168	13
Mitmesugused tegevuskulud	-142 987	-58 724	14
Tööjõukulud	-93 753	-129 090	15
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-783	-1 143	6
Kokku kulud	-369 651	-329 125	
Põhitegevuse tulem	5 053	15 173	
Finantstulud ja -kulud	153	23	
Aruandeaasta tulem	5 206	15 196	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	5 053	15 173	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	783	1 143	6
Muud korrigeerimised	103	-1	
Kokku korrigeerimised	886	1 142	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-7 340	5 261	
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	28 766	-24 796	
Kokku rahavood põhitegevusest	27 365	-3 220	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-639	0	6
Laekunud intressid	50	9	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-589	9	
Kokku rahavood	26 776	-3 211	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 656	4 853	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	26 776	-3 211	
Valuutakursside muutuste mõju	0	14	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	28 432	1 656	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2009	-59 276	-59 276
Aruandeaasta tulem	15 196	15 196
31.12.2010	-44 080	-44 080
Aruandeaasta tulem	5 206	5 206
31.12.2011	-38 874	-38 874

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Eesti Koostöö Kogu 2011. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

SA Eesti Koostöö Kogu tulemiaruaruande koostamisel on lähtutud RTJ 14 lisas toodud skeemist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis „Raha“ kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase põhitegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, mis on võrdne nende nominaalväärtusega. Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised ja muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksud ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse sihtasutuse enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 640 eurot ühiku kohta.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Arvutustehnika 20-40%
- Muu materiaalne põhivara 10-50%

Põhivara arvelevõtmise alampiir 640

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Arvutustehnika	2,5-5 aastat
Muu materiaalne põhivara	5-10 aastat

Rendid

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulemiaruanDES kuluna.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ning muud lühiajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub.

Tulud

Tulu toodete müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu toodete müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Sularaha kassas	150	24
Arvelduskontod	28 282	1 632
Kokku raha	28 432	1 656

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	254	665	
Ostjatelt laekumata arved	254	665	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	20	0	4
Muud nõuded	20 408	3 935	
Viitlaekumised	103	0	
Ettemakstud kaasfinantseerimine	20 271	0	
Saamata sihtfinantseerimine	0	3 935	
Muud nõuded	34	0	
Ettemaksed	6 063	14 805	5
Kokku nõuded ja ettemaksed	26 745	19 405	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2011		31.12.2010	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	470	0	1 877
Üksikisiku tulumaks	0	1 863	0	4 724
Erisoodustuse tulumaks	0	199	0	62
Sotsiaalmaks	0	3 336	0	10 683
Kohustuslik kogumispension	0	107	0	99
Töötuskindlustusmaksed	0	284	0	637
Intress	0	0	0	84
Ettemaksukonto jääk	20		0	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	20	6 259	0	18 166

Lisa 5 Ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Tulevaste perioodide kulud	6 063	6 063	0	0
Kokku ettemaksed	6 063	6 063	0	0
	31.12.2010	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Tulevaste perioodide kulud	14 791	14 791	0	0
Muud makstud ettemaksed	14	14	0	0
Kokku ettemaksed	14 805	14 805	0	0

Lisa 6 Materiaalne põhivara

(eurodes)

	Kokku	
	Masinad ja seadmed	
31.12.2009		
Soetusmaksumus	29 643	29 643
Akumuleeritud kulum	-27 930	-27 930
Jääkmaksumus	1 713	1 713
Amortisatsioonikulu	-1 143	-1 143
31.12.2010		
Soetusmaksumus	29 643	29 643
Akumuleeritud kulum	-29 073	-29 073
Jääkmaksumus	570	570
Ostud ja parendused	639	639
Amortisatsioonikulu	-783	-783
31.12.2011		
Soetusmaksumus	30 282	30 282
Akumuleeritud kulum	-29 856	-29 856
Jääkmaksumus	426	426

Lisa 7 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2011	2010
Kasutusrendikulu	0	5 329

Lisa 8 Võlad ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Võlad tarnijatele	55 429	30 607	
Võlad töövõtjatele	5 605	7 485	9
Maksuvõlad	6 259	18 166	4
Muud võlad	0	5 770	
Muud viitvõlad	0	5 688	
Muud võlad	0	82	
Saadud ettemaksud	27 184	3 683	
Kokku võlad ja ettemaksud	94 477	65 711	

Lisa 9 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Puhkusetasude kohustus	5 560	7 485
Muud võlad	45	0
Kokku võlad töövõtjatele	5 605	7 485

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Netomeetod

	2011		2010	
	Saadud	Tagastatud	Saadud	Tagastatud
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Sihtasutuse asutajalt	268 429	0	229 858	0
Rahvussuhete teematika	0	0	20 710	0
Haridusstrateegia 1	29 612	0	31 475	0
Haridusstrateegia 2	58 638	0	0	0
Muud toetused ja annetused	0	0	19 613	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	356 679	0	301 656	0
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	356 679	0	301 656	0

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2011	2010
Tulud Eesti Inimarengu aruande müügist	9 328	1 513
Ürituste korraldamine	8 697	30 289
Kokku tulu ettevõtlusest	18 025	31 802

Lisa 12 Muud tulud

(eurodes)

	2011	2010
Eraldis	0	2 556
Muud	0	8 284
Kokku muud tulud	0	10 840

Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2011	2010
Mitmesugused bürookulud	11 533	0
Lähetuskulud	1 742	0
Riiklikud ja kohalikud maksud	4 163	0
Tööjõukulud	66 234	29 411
Avalike ürituste ja suhtekorralduse kulud	13 515	50 219
Tasud ekspertuuringu eest	9 909	44 816
Kirjastamisega seotud kulud	8 488	15 722
Autori- ja litsensitasud	15 159	0
Muud	1 385	0
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	132 128	140 168

Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2011	2010
Üür ja rent	0	5 329
Mitmesugused bürookulud	38 655	30 358
Uurimis- ja arengukulud	22 787	0
Lähetuskulud	4 307	1 607
Riiklikud ja kohalikud maksud	11 996	21 430
Autori- ja litsentsitasud	5 713	0
Trükiteenused	25 929	0
Ürituste korraldamise kulud	31 172	0
Muud	2 428	0
Kokku mitmesugused tegevuskulud	142 987	58 724

Lisa 15 Tööjõukulud

(eurodes)

	2011	2010
Palgakulu	72 538	95 439
Sotsiaalmaksud	25 229	32 378
Puhkusetasude reserv	-4 014	1 273
Kokku tööjõukulud	93 753	129 090
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	4	4

Lisa 16 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2011	31.12.2010
Füüsilisest isikust liikmete arv	8	8
Juriidilisest isikust liikmete arv	1	1

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2011		31.12.2010	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud	0	2 167	0	1 478

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2011	2010
Arvestatud tasu	33 733	31 199

Sihtasutuses loetakse osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele.

SA Eesti Koostöö Kogu aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- a. sihtasutuse asutaja;
- b. sihtasutuse tegevjuht, juhataja ja nõukogu liikmed ning nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted ning organisatsioonid.

Juhatuse liikmele makstud tasu koosneb juhatusel liikme tasust 30 236 eurot ja projekti Haridus 2 tasudest 3 497 eurot.

Juhatusel liikme ennetähtaegsel tagasikutsumisel on ette nähtud lahkumiskompensatsioon 6 kuu tasu ulatuses.